

**Агууехэ Илалтын 70 жэлэй ойдо ба литературын жэлдэ зорюулагдаһан
сценарий:**

«Хэншые мартагдаагүй, юншые мартагдаагүй!»

Оролто үгэ

Арадаймнай эгээл хүндэтэй нангин һайндэр – Илалтын үдэр болоно. Энэ үдэр, 1945 оной майн 9, хүн түрэлтэнэй XX зуун жэлэй түүхын агууехэ үйлэ хэрэг болоо. Жэлэй ошохо бүри энэ мартагдашагүй үдэр түүхын хуудаһаар ирагдаһаар, бидэнһээ холодожол байна. Гэбэшые Эсэгэ оронойнго түлөө ами наһаяа гамнаагүй хэдэн миллион нютагаархидаймнай дурасхаал хэтын хэтэдэ буурашагүй үлэхэ.

Зорилго:	<p>Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай хатуу, шэрүүн сагай үе, мүнөө үеын залуу үетэндэ, багашуулда һануулха, харуулха; хорото дайнай үедэ хүнүүд ами наһаяа алдахаһаа айнгүй эрэлхэг, зориг, эрхим баатаршалга гаргажа, дайсанаа бута сохихон тухай хөөрэхэ; һурагшадай мэдэсэ үргэдхэхэ, ухаан бодолой гүйсэ хүгжөөхэ; уран гоёор үргэн дэлисэтэйгээр уншуулжа хургаха;</p> <ul style="list-style-type: none"> • баатар сэрэгшэдтэ адли эрэлхэг зоригтой Эхэ орондоо туһатай ябаха гэхэн бодол, ойлгосо һурагшадай досоо түрүүлжэ. • Хэншые мартагдаагүй гэхэн мэдээжэ уряас бодото хэрэгүүдээрээ гэршэлхэ. • ветеран бүхэндэ анхарал хандуулха болон туһа хүргэхэ шухала, тэдэниие хайрлаха, гамнаха, дэмжэхэ хүн бүхэнэй уялга гэжэ ойлгуулха.
Хэрэгсэлнүүд:	Плакадууд, галханай – имитаци, бинтнүүд, нааданхай – автомадууд, урданай сан аяга, табагууд (миски) халбага, треугольник - бэшэгүүд, магнитофон, дуунууд, сэрэгшэдэй хубсаһан, сабхи, пилотконууд, сэсэгүүд – гвоздиканууд, гулабхаануудай зурагууд – дүрэнүүд.
Хүтэлбэрилэгшэ: (Экран дээрэ дайнай зураг харагдана)	<p>Дайн гээшэ ямаршые муухай юм гээшэб? Энээхэн богони үгэ соо хэды ехэ зоболон, уйдхар, гашуудал багтанаб? Хэды мянган хүн хахасана, үншэрнэ, үхэнэ гээшэб?</p> <p>Июниин 22 үглөөнэй 4 сагта 1941 ондо Фашис Германи Совет орондо мэдүүлэнгүй добтолон оробо. Хорото муухай дайн эхилээ.</p>
Хүтэлбэрилэгшэ: (хүшэгын саанаһаа)	<p>Баабайн хүбүүн эрхэ юмаа Эрхэш хадаа, Баатар ороноо хамгаалхаа Эрхэш бэшээр мордоол даа. Эжын хүбүүн эрхэ юмаа Эрхэш хадаа, Эхэ ороноо хамгаалхаа Эрхэш бэшээр мордоол даа.</p>
Сценэ дээрэ:	<p>«Нангин дайн» - (Священная война) - дуун зэдэлнэ Энэ дуунай хүгжэм доро сэрэгшэд дайнда мордоно.</p>

	<i>Гэртэхинэрээрээ, түрэлхидөөрөө хахасана. Эжсы хүбүүнтээ, басаган – нүхэр хүбүүнтээ хахасана.</i>
Хүтэлбэрилэгшэ: Сценэ дээрэ	Сценкэ «Землянка соо» Дайнай үедэ бомбонуудай тэһэрээгүй, нэрээгүй сагта сэрэгшэд арга оложо, нэгэ хэды сагай забһар соо амардаг байгаа (нэгэ хэһэг)
Сценэ дээрэ: (абяагүй сцена)	<i>Сэрэгшэд галаа тойроод һууна. Зарим нэгэнийнь бэшэг уншана, нэгэ сэрэгшэд бэшэг бэшэнэ. Санитарка басагад шархатаһан сэрэгшэдэй толгойень, хүл, гарынь бинтээр орёоно. Бэшэ сэрэгшэдынь галдаа дулаасана, эдеэлнэ. Хүшэгынь саана дуун зэдэлнэ, алибаа гармонь дээрэ нэгэ сэрэгшэ аалиханаар дуу дуулана</i>
Дуунай үгэнүүд: (2 куплет)	Ши мүнөө холын, холош Манай дунда саһанууд, саһанууд. Шамда хүрэхэм бэлэн бэшэ Харин үхэл хүрэтэр 4 алхам. Минии гармонь дуула, дуула. Шуурганда үсэд, төөриһэн жаргалым дууда. Намда хүйтэн землянка соо дулаан Минии унтаршагүй дуранһаа.
Хүтэлбэрилэгшэ:	Микрофоноор «Хайрата хүбүүмни» - эжын абяан дуулдана – уншана
Уншагша: «харгынууд» дуун зэдэлнэ	Дайнай харгыгаар дүрбэн жэл.
Уншагша:	Дүрбэн жэл.
Уншагша:	1118 – мянга зуун арбан найман хоног.
Уншагша: (Экран дээрэ дайнай зурагууд харагдана)	34 – мянган час – гушан дүрбэн мянган час соо дайн үргэлжэлөө.
Уншагша:	1710 – мянга долоон зуун арбан һандаргаһан городууд. <i>Хогонүүд</i>
Уншагша:	70 – дала мянган һандаргагдаһан тосхонуудые дайн үлөөгөө.
Уншагша:	20 – хорин миллион басагад хүбүүдээ манай <i>Эхэ</i> орон гээһэн байна.
Хүтэлбэрилэгшэ:	Хүн бүхэндэнь нэгэ дуугүй минута зорюулаа һаа, бүхы арад зон 38 – гушан найман жэлдэ аниргүй байха.
Хүтэлбэрилэгшэ:	Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай 4 шэрүүн жэлнүүд хэдэн миллион хүнэй хуби заяанда нүлөөлөө. Хэлэшгүй олон зон Илалтын түлөө ами наһаяа, хүсэ шадалаа үгөө.
Хүтэлбэрилэгшэ: Экран дээрэ Илалтын үдэр Москва хотоһоо харуулна «Илалтын үдэр» - «День Победы» - дуун зэдэлнэ	Иигэжэ 1945 оной майн 9-дээнэ үдэр бүхы Совет орон дотор манай Эхэ ороной ниислэл хото Москваһаа эхилээд, эгээл холын булан хүрэтэр баярай мэдээсэл тараһан байна. Дайн дүүрээ! Бидэ илаабди! Бидэ илаабди!